

Dato: 01-03-2019

Rapport om husdyr-MRSA overvågningen af produktionsdyr i 2018

Fødevarestyrelsen har i 2018 igangsat en overvågning af husdyr-MRSA i produktionsdyr. Overvågningen følger anbefalingerne fra MRSA-eksperterne i deres seneste rapport fra august 2017¹. I 2018 består overvågningen af en undersøgelse af forekomsten af husdyr-MRSA hos besætninger med konventionelle slagtesvin, grise på friland (økologiske og frilandsgrise), avlstoppen (grise), malkekvæg, slagtekalkuner, æglæggende høner, mink og heste.

Overvågningen for husdyr-MRSA er udført af Fødevarestyrelsen i regi af veterinærforsøg III. MRSA-ekspertgruppen har anbefalet at danske produktionsdyr overvåges systematisk med fastsatte intervaller² afhængigt af forekomsten i den pågældende produktionsdyreart ved sidste undersøgelse.

Formålet med overvågningen er at få et overblik over status nu og her. Dette er vigtigt for, at Sundhedsmyndighederne kan vurdere om de personer, der arbejder med den pågældende dyreart, skal betragtes som en risikogruppe, hvis de skal i kontakt med sundhedsvæsenet. Endvidere skal data benyttes som basis for en vurdering af, om der skal gribes ind med forebyggende tiltag, når og/eller hvis eksperterne vurderer det relevant.

I forlængelse af Veterinærforsøg III er der nedsat Det Veterinærmedicinske Råd bestående af både humane og veterinære eksperter. Rådets opgave er at komme med uvildige, evidensbaserede anbefalinger til håndtering af forekomsten af husdyr-MRSA i de enkelte produktionsdyrearter. Der er fastsat et aktionsniveau på 10 %. Hvis forekomsten i en dyregruppe overstiger 10 % husdyr-MRSA positive besætninger, skal Rådet komme med anbefalinger til den videre håndtering af problematikken.

Konventionelle slagtesvin og avlstoppen hos svin, hvor forekomsten er høj, er allerede håndteret i regi af husdyr-MRSA handlingsplan fra april 2015 og Veterinærforsøg III fra 2017.

Resultaterne fra overvågningen i 2018 er:

Dyreart	Antal undersøgte besætninger	Husdyr-MRSA positive besætninger	Husdyr-MRSA negative besætninger	Procent positive besætninger
Malkekvæg	132	8	124	6%
Avlstop - Grise	41	34	7	83%
Konventionelle - slagtesvin	130	116	14	89%

¹ MRSA – Risiko og håndtering. Rapport ved MRSA-ekspertgruppen, August 2017

² <https://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Fakta-om-MRSA.aspx>

Grise på friland	104	21	83	20%
Mink	122	32	90	26%
Æglæggende høner - konsumæg (Fjerkræ)	124	4	120	3%
Slagtekalkuner	19	0	19	0%
Heste	123	10	113	8%

Besætningerne, der indgår i overvågningen, er udpeget som en tilfældig stikprøve blandt besætninger med mere end 25-30 dyr, afhængig af dyreart.

Der er udtaget prøver af 25 dyr i hver besætning. Prøverne bliver efterfølgende samlet til 5 prøver. Analyseresultaterne angiver derfor ikke noget om forekomsten hos de enkelte testede dyr, men kun om der er husdyr-MRSA i besætningen. Samlet set angiver overvågningen forekomsten på besætningsniveau i Danmark.

For svin, kvæg og heste, er prøverne udtaget som næsesvaberprøver af 25 dyr.

For slagtekalkuner og æglæggende høner er prøverne udtaget som sokkeprøver³.

Hos mink er der, efter anbefaling fra MRSA-eksperterne, udtaget forpoter til testing. Her bemærkes det, at der i de tidligere undersøgelser af mink har der været udtaget både næsesvaberprøver og brugt poter. Forekomsten på besætningsniveau må derfor forventes at være højere end i Fødevarestyrelsens seneste undersøgelse i 2015, idet eksperterne har vist, at forekomsten er højst på poterne.

Kategorien grise på friland består, efter MRSA eksperternes anbefaling i deres rapport fra 2017, både af besætninger med frilandsgrise og besætninger med økologiske grise. Derfor kan resultaterne ikke sammenlignes med kategorien økologiske grise, der blev undersøgt i 2015.

For heste er undersøgelserne i 2018 udtaget som en stikprøve i besætninger med heste, mens prøverne tilbage i Fødevarestyrelsens undersøgelse i 2015 blev udtaget som en stikprøve på slagteriet. Resultaterne er derfor ikke direkte sammenlignelige.

Malkekvæg og æglæggende høner er ikke undersøgt tidligere af Fødevarestyrelsen. Slagtekalkuner er ikke undersøgt som selvstændig kategori tidligere, men en enkelt besætning indgik i fjerkrækategorien i 2015.

³ Sokkeprøver er en prøve der udtages, ved at prøveudtageren ifører sig overtrækssocker i filt, og bevæger sig rundt i det område, hvor der skal udtages en prøve fra. F.eks. gulvareal hvor høns og kalkuner befinder sig. Filtsocken pakkes og sendes til undersøgelse.

Stikprøvestørrelsen

DTU Veterinærinstituttet har til brug for husdyr-MRSA overvågningen givet anbefaling⁴ til, hvor stor stikprøvestørrelsen skal være for de forskellige produktionsdyrearter. Fødevarestyrelsens målsætning har været at følge DTU Veterinærinstituttets anbefalinger til stikprøvestørrelse, men forskellige omstændigheder, som f.eks. tomme besætninger, har gjort at antallet af prøvetagne besætninger for visse dyrearter afviger marginalt fra det anbefalede antal.

For at sikre, at det lavere antal besætninger ikke har betydning for sikkerheden af resultaterne, har Fødevarestyrelsen sendt en anmodning til KU Sund om at vurdere forskellen ud fra de aktuelle resultater. KU Sund har vurderet, at de manglende besætninger ikke vil ændre på de fundne prævalensers placering over eller under aktionsniveauet.

Dyreart	Anbefalet størrelse af stikprøve, DTU	Antal undersøgte besætninger
Malkekvæg	132	132
Avlstop Grise -	Alle	41(Alle)
Konventionelle slagtesvin	133	130
Grise på friland	106	104
Mink	128	122
Æglæggere høner	124	124
Slagtekalkuner	Alle	19(Alle)
Heste	122	123

⁴ Vurdering af MRSA overvågningen 2018-2021, DTU veterinærinstituttet ved Nils Toft.